

Programmaplan: Op weg naar het voorkomen van dyslexie
implementatie en totstandkoming empirisch wetenschappelijke onderbouwing
van het pre-leescurriculum Alfa-bedding®
2016-2018

Status: herzien plan van aanpak per juli 2017

Leersum, juli 2017

Hildegonde Mostert

versie 3.0

Kunt u dit lezen?

Vlgones een oznrdeeok op
een Eglhese uviniretsiet
mkaat het niet uit in wlkee
vloogdre de ltteers in een
wrood saatr, het einge wat
blegnaijrk is, is dat de eretse
en de ltaatse ltteer op de
jiutse palats saatr. De rset
van de ltteers mag wellikueirg
gpletaast wdoren en je knut
vrelvogens gweoen lzeen wat
er saatt. Dit kmot odmat we
niet elke ltteer op zcih lzeen
maar het wrood als gheel.

Bron: TAALig

Wat er staat klopt, voor de vlotte lezer. Voor de dyslectische lezer is dit zo goed als onmogelijk, omdat hij niet heeft geleerd om het woordbeeld te herkennen.

Inleiding

Lezen is een basisvaardigheid om je zelfstandig te kunnen redden in onze samenleving. Het is hét middel voor het zelfstandig verwerven en vergroten van kennis, vakbekwaamheid en voor adequaat maatschappelijk functioneren.

Het is daarom essentieel dat alle leerlingen leesvaardig worden. Met geschreven taal krijgt de leerling niet alleen toegang tot wat anderen gedacht en gedeeld hebben. De leerling is met geschreven taal ook in staat de eigen gedachten vast te houden als geheugensteun of voor reflectie op een later moment.

Een kleine 20% van de Nederlandse middelbare scholieren stroomt uit het voortgezet onderwijs met onvoldoende leesvaardigheid om zich maatschappelijk te kunnen redden (PISA 2015).

Het minimale leesvaardigheidsniveau voor maatschappelijk goed functioneren is internationaal gedefinieerd en binnen het Nederlands systeem vastgesteld op 2F (F=fundamenteel niveau). Dit is vergelijkbaar met het streefniveau 1S aan het einde van het Primair Onderwijs.

Dit niveau wordt door ongeveer 78% van de basisschoolkinderen gehaald (De Staat van Onderwijs 2015-2016, pg 61). Uit het PISA onderzoek 2015 van OESO onder 15 jarige leerlingen blijkt dat dit percentage voor 15 jarigen 82% is. De 18% die dit niveau niet halen worden aangemerkt als laaggeletterd. In Nederland is het aantal laaggeletterden tussen 16-65 jaar 1,3 miljoen mensen en 2,5 miljoen wanneer we hierbij ook de 65+ mensen rekenen. De kosten voor laaggeletterdheid worden door PWC maart 2017 geraamd op 1 miljard op jaarbasis.

Om vlot te kunnen lezen is het noodzakelijk dat in één oogopslag de betekenis van een woordbeeld wordt ervaren. Dit is een andere route dan het woord te analyseren op letter- en klankniveau en door de klanken samen te voegen te horen wat er staat.¹ Veel leerlingen ontdekken het vlot lezen in groep 3-4 vanzelf ('het kwartje valt') en gaan het dan gewoon gebruiken. In de huidige methoden voor aanvankelijk lezen ontbreekt de aandacht voor het voorbereiden van de essentiële stap van directe woordbeeldherkenning en wordt het ontdekken ervan aan het toeval overgelaten. Uitgangspunt is dat door continu verklanken de woordbeeldherkenning bij ieder kind vanzelf op gang komt.² De ervaring wijst uit dat dit niet het geval is. Het huidige leesonderwijs lijkt daarmee te kiezen voor een aanpak die te vergelijken is met kinderen leren stappen op een fiets in de hoop dat ze uiteindelijk zelf ontdekken dat fietsen op een fiets eigenlijk handiger is. Wanneer woordbeeldherkenning niet of onvoldoende op gang komt, is sprake van traag lezen, de zwaarste vorm daarvan noemt men dyslexie.

¹ Shaywitz, Hulpguides Dyslexie (pg 76) (2003), Vandermosten in Handboek dyslexieonderzoek (pg 62) (2016)

² Gebaseerd op fonologie als basis voor leren lezen zoals onder andere verwoord door Shaywitz in Hulpguides Dyslexie (2003) en Blomert in Dyslexie in Nederland (2005)

Balt van Raamsdonk is de grondlegger van het pre-leescurriculum Alfa-bedding® en ondervindt de effecten van dyslexie zelf voortdurend in zijn dagelijks leven. Dit heeft hem gemotiveerd om zich na zijn pensionering te verdiepen in taal en taalontwikkeling en dit te vergelijken met zijn eigen ervaring. Dat heeft tot een aantal vernieuwende inzichten geleid die in het huidige leesonderwijs aan de aandacht zijn ontsnapt. Deze inzichten heeft hij uitgetest op een basisschool en in samenwerking met de Marnix Academie (Utrecht) uitgewerkt in het pre-leescurriculum Alfa-bedding®.

Balt van Raamsdonk geeft vanuit zijn visie aan dat de methoden die momenteel gebruikt worden om kinderen te leren lezen, de kans op het ontstaan van traag lezen en dyslexie in de hand werken. Volgens hem ligt dit niet aan het door leerkrachten *verkeerd toepassen* van een goede methode, maar aan het *toepassen van een verkeerde*, niet effectieve methode, waarbij klankherkenning teveel nadruk krijgt. Vanuit deze visie is het pre-leescurriculum Alfa-bedding® ontwikkeld. Het richt zich op de kinderen van de groepen 2 en 3.

Het pre-leescurriculum Alfa-bedding® richt zich op de preventie van leesproblemen. Dit gebeurt door bij de kennismaking met de geschreven taal en het alfabet, vóór de start van het leren lezen, eerst aandacht te geven aan het visueel en sensomotorisch leren onderscheiden van de letters naar vorm en oriëntatie en het visueel voorstellen en herkennen van letter- en woordbeelden als geheel. Het benoemen van letters en woordbeelden is ten opzichte daarvan secundair. Hiermee wordt de basis gelegd die vereist is, om later vlot te kunnen lezen.

Met het programmaplan 'Op weg naar het voorkomen van Dyslexie' zorgt Stichting Platform Dyslexie Nederland dat de aanpak in de praktijk verder wordt getoetst en gevalideerd, zodat de resultaten praktisch en wetenschappelijk onderbouwd kunnen worden. Daarnaast is het van belang dat leerkrachten en mogelijk ouders worden opgeleid in het gebruik van deze aanpak, zodat deze ook op een consistente manier wordt toegepast en verder uitgewerkt.

Een belangrijk aandachtspunt in de voorlichting, opleiding en begeleiding van leerkrachten, Intern Begeleiders (IB-ers) en waar mogelijk ouders is dat de methode echt een andere focus – visueel/sensomotorisch vóór en boven fonemisch - vraagt dan aangeleerd wordt in de huidige opleidingen. Deze paradigma-shift moet dan ook goed neergezet en geborgd worden. Dit is één van de essentiële taken voor stichting Platform Dyslexie Nederland.

In dit programmaplan hebben we de stappen in kaart gebracht die nodig zijn op weg naar een brede implementatie en validatie van het pre-leescurriculum Alfa-bedding® in het onderwijs.

Er worden door de Stichting in deze pilot-fase nauwelijks inkomsten verkregen met het pre-leescurriculum Alfa-bedding® en daarom zijn we voor het realiseren van de borging en continuïteit van dit programma afhankelijk van fondsen.

Programma-opzet

Het programma kent drie hoofdprojecten, met daarbinnen afzonderlijke deelprojecten/onderdelen:

1. Hoofdproject Ervaringsbasis verbreden (practice based evidence)

Doel van dit eerste hoofdproject is om door middel van het uitvoeren van pilots de ervaringsbasis te verbreden van het werken met het pre-leescurriculum Alfa-bedding® en de basis te leggen voor longitudinaal onderzoek (zie hoofdproject 3). Daarvoor is in het schooljaar 2016/2017 binnen 7 scholen verspreid in Nederland op kleine schaal gestart met het verkennen van de methodiek. Als resultaat hiervan wordt in het schooljaar 2017/2018 binnen een samenwerkingsverband van 27 scholen gestart met een praktijkgericht onderzoek, om gestructureerd casuïstiek te verzamelen. Daarnaast worden met een vergelijkbare onderzoeksopzet twee pilots gestart met behulp van schooladviesdiensten. Tot slot blijven de individuele scholen die gestart zijn in 2016/2017 ook tijdens het schooljaar 2017/2018 resultaten genereren. Hierdoor wordt verder ervaring met de nieuwe methodiek opgedaan en wordt de groep van kinderen vergroot die met deze aanpak is geholpen. De ervaringen en resultaten worden verzameld en gedocumenteerd en leiden tot een beweging van onderop.

Resultaten

1.1. Een evaluatierapport waarin gedocumenteerd wordt:

- het aantal leerlingen dat met deze methodiek is bereikt
- de resultaten die met behulp van de methodiek zijn bereikt
- het tempo waarin de resultaten worden bereikt
- de ervaringen van de leerkrachten
- ervaring met en reflectie op het gebruikte materiaal (beeld en lettermateriaal)
- voorstellen voor verdere ontwikkeling.

1.2. In samenwerking met leerkrachten en specialisten een uitwerking van de wijze waarop aansluiting op het bestaande leesonderwijs kan worden gemaakt en het moment waarop dit zinvol is.

2. Hoofdproject Documenteren en overdraagbaar maken gedachtengoed Alfa-bedding®

Doel van dit tweede hoofdproject is om te komen tot een goede documentatie van zowel de aanpak, als ook de achterliggende gedachten en filosofie/visie die behoort bij het pre-leescurriculum Alfa-bedding®. Aangezien dit gebaseerd is op principieel andere uitgangspunten dan de heersende consensus over wat dyslexie is, is het belangrijk om

1. deze uitgangspunten goed te documenteren en
2. een heldere aanpak te ontwikkelen om leerkrachten, begeleiders en ouders mee te nemen in deze andere manier van denken en handelen.

Resultaten

2.1. Videodocumentaire over de visie en ontwikkeling van Alfa-bedding®.

2.2. Video-instructie over het gebruik van de 7 stappen-aanpak in combinatie met de methodiek Alfa-bedding®.

2.3. Trainingsopzet ten behoeve van begeleiders en leerkrachten.

2.4. Basispresentatie ten behoeve van ouders, schoolbestuur, leerkrachten en andere geïnteresseerden.

3. **Borgen bijdrage aan onderzoeksplan 'totstandkoming empirisch wetenschappelijke onderbouwing'**

Doel van dit derde hoofdproject is het borgen dat Stichting Platform Dyslexie Nederland in de opzet van een longitudinaal onderzoek de aspecten die horen bij de paradigma-shift kan blijven bewaken. Het longitudinaal onderzoek wordt opgezet door een hogeschool/universiteit in samenwerking met het werkveld. Het richt zich op het verkrijgen van een empirisch wetenschappelijke onderbouwing dat de Alfa-bedding® methodiek werkt en dat het de geclaimde resultaten oplevert. Dit levert ook een bijdrage aan de validatie van de methode en draagt bij aan een brede invoering van de Alfa-bedding® methodiek in het curriculum van basisscholen.

Resultaten

3.1. projectplan opgesteld door universiteit/hogeschool in samenwerking met stichting Platform Dyslexie Nederland voor verder longitudinaal onderzoek naar de effecten van Alfa-bedding® dat leidt tot een empirisch wetenschappelijke onderbouwing van de resultaten en de wetenschappelijke onderbouwing van de uitgangspunten.

De drie hoofdprojecten dragen allen bij aan de doelstelling van Stichting Platform Dyslexie Nederland om te komen tot een brede implementatie van Alfa-bedding® in het reguliere onderwijsaanbod van de basisscholen. Uitgangspunt daarbij is dat het aantal kinderen dat de basisschool verlaat met een hardnekkige achterstand op het gebied van vlot lezen en spellen als gevolg van het leesonderwijs sterk wordt teruggebracht. De stichting gunt alle kinderen deze andere leesstart zodat ze een goede lees- en spellingsbasis krijgen en daarmee een succesvolle schoolcarrière en een loopbaan met gelijke kansen. Hierna volgt een beknopt projectplan per hoofdproject.

Hoofdpriject 1 Ervaringsbasis verbreden

Het uiteindelijke doel is om hele klassen te laten starten met het pre-leescurriculum Alfa-bedding®, omdat het winst voor alle leerlingen oplevert. Immers, expliciet helpen om het vlot lezen te ontwikkelen, daar is ieder kind bij gebaat. Om de deelname voor scholen echter laagdrempelig te maken starten we in deze pilotfase met de begeleiding van leerlingen met een risico op het ontwikkelen van leesproblemen (waaronder dyslexie) op een aantal pilotscholen in het basisonderwijs.

Gerealiseerd schooljaar 2016-2017:

In het schooljaar 2016/2017 heeft stichting Platform Dyslexie Nederland, het door haar ontwikkelde pre-leescurriculum Alfa-bedding® geïntroduceerd bij ongeveer 50 leerkrachten en IB-ers op 10 scholen, 3 schoolbegeleidingsdiensten en op individuele basis bij ongeveer 30 geïnteresseerde ouders en begeleiders. Hun reacties zijn positief. Met name de logica en evidentie van de door Van Raamdonk geformuleerde visie op leren lezen & spellen en de aansluiting bij de ontwikkeling van de kleuter worden gewaardeerd. Leerkrachten geven tijdens deze presentaties aan dat ze ervaren dat de nu gebruikte fonologische aanpak bij een deel van de kinderen niet aanslaat. Ook is er frustratie over het gegeven dat ze niet beschikken over een goed alternatief.

Op basis van deze introductie is op 7 scholen het besluit genomen om in enige vorm te starten met het pre-leescurriculum. In de meeste gevallen beperkt het zich tot een leerkracht en/of IB-er die met een beperkt aantal kinderen (1-4) zelf wil ervaren wat het pre-leescurriculum Alfa-bedding® te bieden heeft, hoe het werkt en wat het vraagt.

Op één van deze scholen heeft dit geleid tot het opzetten van een onderzoek binnen het samenwerkingsverband waar deze school toe behoort (27 scholen). Dit wordt in samenwerking met het lectoraat Early Childhood van Stenden Hogeschool in het schooljaar 2017/2018 uitgevoerd.

Daarnaast is ingezet om professionele versterking en verbreding te vinden, zodat de overdracht van kennis en ervaring niet alleen beperkt blijft tot de inzet van Stichting Platform Dyslexie Nederland. Daarvoor zijn contacten gelegd met verschillende schooladviesdiensten. Er wordt aan gewerkt om ook pilotscholen te verkrijgen via deze schooladviesdiensten. De opleiding van de professionals van de schooladviesdiensten en de leerkrachten/IB-ers start in najaar 2017 en de kinderen uit de onderzoeksgroep gaan vanaf januari 2018 aan de slag met het pre-leescurriculum Alfa-bedding®.

Tevens zijn er verbanden gelegd met het Expertisecentrum Nederlands die de activiteiten rond het pre-leescurriculum positief ondersteunt en onder andere meedenkt in formulering van uitkomsten van het praktijkgericht onderzoek dat wordt uitgezet op de pilot scholen. Ook het Expertise Centrum Nederlands kan in de toekomst een rol gaan spelen in kennisoverdracht en verspreiding van de inzichten die het onderzoek opleveren.

In de loop van het afgelopen jaar hebben zich ook op individuele basis een aantal professionals zich aan stichting Platform Dyslexie verbonden.

Project A: opstart met 3 pilotscholen gedurende schooljaar 2016/2017 en vervolg op/monitoring van de resultaten in schooljaar 2017/2018.

Doel van dit project is: het ontwikkelde stappenplan testen met leerkrachten en IB-ers, feedback te verzamelen en te verwerken, de werkbaarheid van het materiaal te testen en de feedback te verwerken, de wijze van registreren van de resultaten te ontwerpen, uit te testen, feedback te verwerken en gedurende 2 jaar de vorderingen van de leerlingen te volgen.

Duur van de pilots: in groep 2 van de basisschool ongeveer 20 weken en in groep 3 ongeveer 24 weken. We onderscheiden binnen dit hoofdproject twee deelprojecten.

- A1. Selectie van de uitvoerders, introductie bij de scholen en opstarten & evalueren van de pilots door de projectleider met Balt van Raamsdonk als adviseur. Doorlopend.
- A2. Training van de uitvoerders in de methodiek en begeleiding van pilots (uitgevoerd door H.M. Mostert en G.B. van Raamsdonk)

Project B: schooljaar 2017/2018 pilot in samenwerking met Lectoraat Early Childhood Stenden

Hogeschool bij 1 schoolsamenwerkingsverband (27 scholen), bij ongeveer 15 scholen via 2 schoolbegeleidingsdiensten en bij maximaal 5 individueel deelnemende scholen.

Doel van dit project is om het in Project A uitgeteste materiaal de nieuwe pilots toe te passen en daarmee de ervaringsbasis te verbreden, de training voor leerkrachten en de train-de-trainer uit te testen, feedback te ontvangen en bij te stellen.

De beginsituatie wordt vastgesteld op basis van

- een inventarisatie in overleg met Lectoraat Early Childhood Stenden Hogeschool.
- stap 0 in de 7-stappen aanpak van Alfa-bedding® (dit bij voorkeur met alle kinderen van een jaargroep) en
- op observaties volgens het 'Protocol preventie leesproblemen voor groep 1- 2', uiterlijk tot en met het 2^e meetmoment in groep 2 (januari).

Daar waar risico's worden geïdentificeerd, wordt voor het leggen van de basis voor lezen en spellen de methode Alfa-bedding® ingezet. De basis wordt gelegd met de kinderen uit de risicogroep, gesignaleerd uiterlijk in de tweede helft van groep 2.

Onderdeel van dit project is tevens om de goede manier en het goede moment van aansluiting op de bestaande methoden van leesonderwijs uit te werken en te toetsen.

Om de doelstelling van dit project te halen hebben we 10-20 leerkrachten en/of IB-ers nodig die in de praktijk leerlingen (individueel) willen helpen met deze aanpak en daarvoor ook de ruimte kunnen creëren bij de school. Zij worden in de Alfa-bedding® aanpak begeleid. Daarnaast wordt er ook een workshop georganiseerd om leerkrachten die niet met de aanpak werken, maar wel te

maken hebben met leerlingen die volgens deze methode worden begeleid, de kern van de methode uit te leggen en hoe dit te integreren in hun eigen aanpak.

B1. Selectie van de uitvoerders, introductie bij de scholen en opstarten & evalueren van de resultaten door de projectleider met Balt van Raamsdonk als adviseur. Doorlopend. Inclusief opzet praktijkgericht onderzoeksplan tbv pilots 2017/2018 in combinatie met Lectoraat Early Childhood Stenden Hogeschool.

B2. Training van de uitvoerders in de methodiek en begeleiding van pilots (uitgevoerd door H.M. Mostert, B. Ordelman, G.B. van Raamsdonk, B.E. Pruijt)

Resultaten hoofdproject 1

- alle kinderen die hebben meegedaan aan het programma Alfa-bedding® scoren eind groep 3 via de screeningsinstrumenten met betrekking tot beginnende geletterdheid en aanvankelijk lezen die door de school worden gebruikt, boven de gemiddelde normen die gelden eind groep 3;
- Scholen in het samenwerkingsverband PO van de school die meedoet in de pilot zijn actief betrokken in het geven van feedback;
- De aansluiting op het reguliere leesonderwijs is uitgewerkt, getest en vastgelegd in een advies;
- Een evaluatierapport met in ieder geval:
  - het aantal leerlingen dat met deze methodiek is bereikt,
  - de resultaten die de leerlingen van de pilotgroep hebben behaald met de screeningsinstrumenten die door de school worden gebruikt.
  - het tempo waarin waarmee de resultaten zijn bereikt
  - de ervaringen van de leerkrachten
  - ervaring met en reflectie op het gebruikte materiaal (beeld en lettermateriaal)
  - voorstellen voor verdere ontwikkeling.

Hoofdproject 2: Documenteren en overdraagbaar maken gedachtengoed

De visie en filosofie die ten grondslag ligt aan Alfa-bedding® is wezenlijk voor de effectiviteit van de aanpak. Balt van Raamsdonk hanteert een echt ander uitgangspunt voor het leren lezen, dan die wordt gebruikt in gangbare leesmethoden, ook wanneer deze expliciet ontwikkeld zijn voor dyslectische leerlingen. Dit uitgangspunt heeft hij getoetst in vele gesprekken met wetenschappers, met behulp van publicaties over dyslexie en aan de eigen ondervinding als gediagnosticeerd dyslecticus. Dit heeft een rijke en krachtige onderbouwing gegeven van de keuzes die gemaakt worden in de opbouw van het pre-lees curriculum.

Om tot implementatie van deze andere leesaanpak te komen is het belangrijk dat de achterliggende visie ook op een heldere wijze kan worden overgebracht aan derden zoals leerkrachten, begeleiders en ouders.

In de loop van 2016/2017 hebben twee schoolbegeleidingsdiensten aangegeven geïnteresseerd te zijn in de ontwikkelingen van Alfa-bedding®. Door via deze schoolbegeleidingsdiensten te werken wordt de armslag voor implementatie aanzienlijk vergroot. Daarnaast is ook verbinding gelegd met het Expertisecentrum Nederlands dat ook de ontwikkelingen graag actief volgt.

Dit hoofdproject heeft twee projecten:

1. **Video-documentatie van de visie** van Balt van Raamsdonk met de volgende aandachtspunten:
  - achterliggende theorie: wat is taal eigenlijk?, object (ding)karakter letters, beeld & klank, pendelbeweging van de aandacht, vlotte lezer versus lezen met een omweg, Gestalt-switch, optisch identificatie tekort versus fonologisch tekort, fonemische waan;
  - ontwikkeling van de aanpak
  - persoonlijke ervaring
  - pitch ten behoeve van crowdfunding.

De opnamen zullen professioneel gemaakt worden, zodat de basis vastligt en het materiaal goed te monteren en in te passen is in de onder twee genoemde punten. Deze opnamen worden voorbereid door het maken van een script en worden gedaan in een interviewvorm. We gaan uit van 2 dagdelen opnamen en 2 dagdelen voorbereiding, regie en montage.

2. **Overdraagbaar maken van het gedachtengoed** met behulp van:
  - demonstratievideo van de 7 stappen aanpak en de kritische succesfactoren;
  - basispresentatie ten behoeve van introductie aan schooldirectie, leerkrachten, ouders, en overige geïnteresseerden (gerealiseerd in 2016/2017)
  - training opzet t.b.v. begeleiders van leerlingen.

De demonstratievideo wordt opgenomen met één van de begeleiders, die nu al beschikbaar is. Intermezzo's/toelichting worden gemaakt door middel van voice-over en/of teksten. Uitgegaan wordt van 1 dagdeel opnamen, toelichting met behulp van script.

De basispresentatie wordt in PowerPoint ontwikkeld in samenspraak met Balt van Raamsdonk. Het wordt een leidraad voor de presentatie op scholen, aan besturen en voor ouders die meer informatie willen hebben.

Het ontwikkelen van de training voor leerkrachten/IB-ers en train-de-train tbv schooladviesdiensten:

- opzet van 5 trainingsdagdelen;
- ontwikkelen trainingsmateriaal;
- ontwikkelen testmateriaal en ontwikkelingslogboek ten behoeve van de leerkracht.

Vormgeving

Het ontwikkelen van een aansprekende stijl in vormgeving en lettertype is essentieel voor zowel de methode als alle andere uitingen rondom het product Alfa-bedding®. Hierbij zal vanzelfsprekend rekening worden gehouden met de ervaringen en voorkeuren van dyslectische lezers.

Hoofdproject 3: Borgen bijdrage aan onderzoeksplan ten behoeve van totstandkoming van empirisch wetenschappelijke onderbouwing

In samenwerking met universiteit en/of hogeschool wordt een meerjarig onderzoek opgezet om te komen tot het verkrijgen van empirisch wetenschappelijke onderbouwing dat de Alfa-bedding® methodiek werkt en de geclaimde resultaten oplevert. Dit levert ook een bijdrage aan de validatie van de methode en draagt bij aan een brede invoering van de Alfa-bedding® methodiek in het curriculum van basisscholen.

De casuïstiek die wordt opgebouwd onder Hoofdproject 1 draagt bij aan het tot stand komen van verbindingen met universiteiten/hogescholen om een meerjarig onderzoek op te zetten. Uitgangspunt daarbij is dat de hogeschool/universiteit in samenwerking met het werkveld het onderzoek gaat opzetten. Stichting Platform Dyslexie Nederland is echter nadrukkelijk betrokken bij de formulering en de uitvoering van het onderzoek. Er is namelijk sprake van een wisseling van paradigma en er zal voor gewaakt moeten worden dat de essentie van de verandering ook in het onderzoek wordt geadresseerd. Het onderzoeksplan wordt opgeleverd in 2018.

Het onderzoek dat deze empirisch wetenschappelijk onderbouwing zal opleveren zal de nodige voorbereidingstijd vragen en de uitvoering zal meerdere jaren in beslag nemen om ook een longitudinaal effect te kunnen onderzoeken. Door dit parallel in te zetten met de pilots van hoofdproject 1, kunnen de pilots zoveel mogelijk worden opgezet en gemonitord op een manier die later ook in een eventueel validatie-onderzoek bruikbaar is. Dit heeft met name betrekking op de manier waarop resultaten worden geobserveerd en geregistreerd.

1. Mogelijke ingangen bij universiteiten, PABO's en instituten voor (neuro)cognitief onderzoek, worden onderzocht. Inmiddels is het Expertisecentrum Nederlands geïnteresseerd en betrokken, zodat langs die weg ook onderzoeksmogelijkheden verkend kunnen worden.
2. Toegang tot scholennetwerken en samenwerkingsverbanden kan worden gecreëerd via het uitgebreide netwerk van Balt van Raamsdonk en andere mensen die reeds betrokken zijn bij het werk van de Stichting Platform Dyslexie Nederland.

Algemeen

Financiering

Het uitgangspunt voor dit programmaplan is om in deze fase de instap voor scholen en leerlingbegeleiders zo laagdrempelig mogelijk te houden. Voor deze fase zal dan ook financiering bij fondsen worden aangevraagd.

Hierbij kijken we breed naar fondsen die in de doelstelling zich richten op gelijke kansen voor iedereen om maatschappelijk naar vermogen te kunnen participeren.

Daarnaast gaan we aan de slag met fondsverwerving via crowdfunding onder andere door middel van ouderverenigingen.

Dit vraagt een goede voorbereiding van een campagne, met een heldere pitch, een ondersteunende video en het voorzien van slimme incentives die mensen prikkelen om bij te dragen en die geen extra kosten veroorzaken. Het vraagt een eigen actief netwerk (social media) van voldoende omvang. Platforms waaraan gedacht kan worden: Doorgaan.nl, Indiegogo, Love to fund, Crowd About Now, Voor-de-Wereld-van-Morgen.

Projectborging

Door dit project onder te brengen bij Stichting Platform Dyslexie Nederland wordt het geborgd op de uitgangspunten van deze Stichting, die Van Raamsdonk heeft opgericht om de gelijke kansen in onderwijssituaties te bevorderen voor kinderen en volwassenen met dyslexie. Het uiteindelijke doel is dat alle kinderen in het onderwijs kunnen starten met dit pre-lees curriculum, zodat traag lezen en dyslexie voorkomen worden.

Het bestuur van de Stichting Platform Dyslexie Nederland is de opdrachtgever van het programma. Het programma wordt uitgevoerd door een werkgroep, onder coördinatie van een programma-coördinator.

Draagvlak en ondersteuning

Tijdens het schooljaar 2016/2017 heeft Stichting Platform Dyslexie Nederland gewerkt aan het versterken van het professionele netwerk om op grotere schaal implementatie te kunnen ondersteunen.

Communicatieplan

Documentatie en publicatie is in alle deelprojecten een belangrijk aspect. Daarnaast zal er op professionele wijze gecommuniceerd moeten worden met de doelgroepen en de Nederlandse samenleving in het algemeen. Dit is van groot belang voor fondsenwerving, voor het verspreiden van Alfa-bedding® en voor het contact met alle doelgroepen. In een communicatieplan zal vastgelegd worden wat er per doelgroep gecommuniceerd gaat worden en via welk kanaal. Het ontwikkelen van websites voor zowel de Stichting Platform Dyslexie Nederland als een website voor

de aanpak Alfa-bedding® maken is daar een voorbeeld van. Het realiseren van zichtbaarheid op social media is een andere mogelijkheid die benut moet worden.

Website Stichting Platform Dyslexie

Dit kan een eenvoudige website zijn met als belangrijkste onderdelen: missie, werkzaamheden, mogelijkheid tot steunen van de werkzaamheden en contactgegevens, inclusief een link naar de website van Alfa-bedding®.

Website Alfa-bedding®

Deze website zal uitgebreider zijn met achtergronden over de aanpak, publicaties, testimonials, trainingen, contactgegevens, en wellicht filmclips uit de documentaire. Ervaringen vanuit de pilots kunnen hier gepubliceerd worden, en ook uitkomsten van onderzoek kunnen toegankelijk gemaakt worden.

De keuze of dit 1 of 2 websites betreft zal worden gemaakt op basis van het communicatieplan.

Daarna zal er regelmatig nieuwe content verschijnen op de websites en op social media, waaraan kosten zijn verbonden afhankelijk van de hoeveelheid nieuwe content en frequentie van plaatsen.